

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1682. usque ad annum 1690

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 90119231

§. 17. Cerlis Apaminensis Vicarii epistola ad Innocentium XI. Papam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67608)

utilem edidit librum, Sæc. XVII. A. C. 1682. cuius vestigia pariter pressit la Fevre, qui controversa Lutheri dogmata valde emollire conatus, e contrario nimiam Arnaldi vehementiam vel maxime improbavit.

§. XVII.

Cerles Apamiensis Vicarii epistola ad Innocentium XI. Papam.

Cum interim calamitates, quibus Gall. vind. p. 356. Regalæ hostes premebantur, in Gallis indies auferentur, & Romæ diff. I. §. 8. Estræus Franciæ Legatus totus in eo esset, ut Pontificem ad confirmanda Cleri Gallicani acta induceret, Cerles Apamiensis Vicarius horum omnium haud ignarus, hostiumque calumniis pene oppressus, ex suis tenebris, in quibus delituit, denuo die septima Novembris querulas ad Papam literas desuper dedit hujus tenoris: „Quantus „ego sum, qui verbis meis loquar Vo- „biscum; video enim Vos Domine, sicut „Angelum Dei, & conturbatum est cor „meum præ timore gloriæ vestræ. Sed „recreat me erigitque non parum, quod „aureæ virgæ summitatem mihi non „semel osculandam porrexistis. Illam „nunc quoque precor porrigite, me- „que liberate a laqueo venantium, & „a verbo aspero.

„Ac-

Sæc. XVII. „Accepi, Beatissime Pater, esse
 A. C. 1682. „Romæ, qui dicerent, quidquid in hoc
 „usque tempus in negotio Regalix fa-
 „ctum est, partim me incio factum,
 „partim suafu atque impulsu Clarissimi
 „viri Domini Favoritii Amanuensis Ve-
 „stri actum esse.

„Qua de re, Pater Sanctissime, cum
 „primum certior factus sum, risi pluri-
 „mum (quod quidem Vestra pace dictum
 „sit) improbi Sycophantæ socordiam,
 „qui se putavit tam crassa calumnia,
 „supinoque mendacio Romanam soler-
 „tiam dexteritatemque in fraudem in-
 „ducere, ac ipsos videntes obcæcare.

„Cæpi deinde & mihi, & Ecclesiæ
 „timere vehementer. Intellexi nimi-
 „rum cum ex hac novissima fraude,
 „tum ex omni nequitix genere, quod
 „est in perditissimæ causæ defensione,
 „a Regalists adhibitum, Adversarium
 „nostrum diabolum summo studio totis-
 „que viribus in perniciem nostram in-
 „cumbere; quippe qui nec viribus, quas
 „habet permagnas, nec artibus, qui-
 „bus potissimum valet, ulla ratione
 „parcat.,

„Est illi (quod quidem magnus ob-
 „servavit Gregorius) duplex in sacris
 „litteris nomen, nam Leo vocatur, &
 „Draco dicitur. Leo est, quia devo-
 „rat, Draco quia decipit, utrumque
 „nos

„nos cum in Galliis, tum extra Gallias, Sæc. XVII.
 „quod arduo satis molestissimoque ex- A. C. 1682.
 „perimento tristissimis istis temporibus
 „edocti sumus. Hic enim Leo iste ad-
 „versus nos tremendum rugit, fauces
 „aperit, dentes stringit, ingentem de
 „nobis stragem edit: Romæ vero
 „Draco sibilat, multiplices se torquens
 „in giros, totumque in nos, quod ge-
 „rit intra viscera virus, evomit.

„Hic nos tanquam nimio studio Apo-
 „stolicæ sedi addictos, maximeque Ca-
 „tholicos ad internecionem Leo profe-
 „quitur. Illic vero nos ut Vobis reli-
 „gione minus, quam necessitate dedi-
 „tos, ac heterodoxis nescio quibus so-
 „cietate conjunctos, omni Vestro præ-
 „sidio destituere, invisosque efficere to-
 „tis viribus ac nervis Draco contendit.
 „Hic Episcoporum agmina commovet,
 „ut Vos (si Petrus finat) in ordinem
 „redigat, Illic vero, quia Vestra di-
 „gnitas in tuto est, charissima vobis
 „capita per fraudem & insidias quærit
 „elidere.”

„In Galliis Leonis furor equuleos
 „parat, cruces erigit, exiliis nostris,
 „fuga, ærumnis, cunctas Regni pro-
 „vincias implet & terret: præterea
 „universæ religioni bellum indicit, ho-
 „mines impios & Satanæ traditos in
 „interitum carnis, Sanctos habet: qui
 „vero

Sæc. XVII. „vero sancti sunt, ex Ecclesiis elimi-
 A. C. 1682. „nat, ac in vincula conjicit, monaste-
 „ria in popinas ac lupanaria commu-
 „tat, virgines expellit, Sacerdotes pel-
 „sumdat, ejectis Pastoribus, ovibus
 „Christi lupos præficit. Quid plura?
 „Apostolicas literas, jussiones, Cen-
 „suras aut stulto ludibrio habet, aut
 „humana rabie conculcat. Denique
 „cuncta gerit, quæ Vos ad cito tor-
 „quenda fulmina, ad Vestram dignita-
 „tem celeriter vindicandam, ad coet-
 „tendam sine morâ improbitatem, ad
 „tuendam summa festinatione innocen-
 „tiam impellere, acuere, urgereque
 „debent.

„At Romæ Draco vaserrimus calli-
 „dissimusque trium annorum moris a-
 „lias moras nequit. Hunc in suspicio-
 „nem adducit, illum variis artibus in
 „suas partes trahit, alios terret, alios
 „allicit, cunctos dolo capit. Ad hoc
 „nihil non pollicetur, nihil non menti-
 „tur. Denique omnes machinas ad-
 „hibet, ut de manu vestra, Beatissi-
 „me Pater, fulmen excidat, ut Eccle-
 „sia seruiat, ut improbitas tuta sit, ut
 „pietas & innocentia profanis impiorum
 „conatibus succumbat.

„Sed ne diutius vetera, & quæ
 „sunt omnibus perspecta, commemo-
 „rem, recentiora quædam, nec ita
 „nota

„nota perstringam. Hoc ipso tempore, Sæc. XVII.
 „Pater Sanctissime, quo ad pedes San- A. C. 1682.
 „tatis Vestræ parvitas mea scribit,
 „quinque sunt hujus Diæcesis Parochi
 „carcere conclusi: octoginta vero, quo-
 „rum sunt occupata obfignataque bona,
 „non aliam profecto ob noxam, aliudve
 „scelus, quam quia summo illo cæle-
 „stique beneficio, Jubilæo videlicet à
 „Vobis concesso, ad nostram vero exi-
 „guitatem missò destinatoque; per-
 „sanctè usi sunt: quodque eorum non-
 „nulli, quos error humanus fragilitas-
 „que abduxerat, in se tandem reversi,
 „quidquid recedendo peccaverant, a-
 „mare flendo deleverant, tantaque per
 „illos dies Salutis induti sunt virtute
 „ex alto, ut a vestra fide & obsequio,
 „nostraque Societate nullis terroribus,
 „nullisque periculis divelli posse videan-
 „tur. Denique quod eorum oves Pa-
 „storum vocem audientes, necnon exem-
 „pla sequutæ, tempore illo acceptibili
 „cælestibus divitiis mirum in modum
 „locupletatæ sunt, sedemque Apostoli-
 „cam, unde opes illæ fluxere, ferven-
 „tiori studio, pietate atque honore pro-
 „sequuntur.

„Hoc vidit Tartareus Leo, nec tu-
 „lit, cumque spirituales opes non pos-
 „set auferre, temporalibus rapaces un-
 „ques injecit. Diripiuntur Ecclesiæ,
 „spo-

Sæc. XVII., spoliatur Pastores, enecantur pau-
A. C. 1682. peres, quorum quidem pauperum,

„qui certe sunt; apud nos innumeri, to-
 „tus ferme in Sacerdotum charitate
 „census & vita est. Hanc crudelem
 „vicem vestra mansuetudo, patientia,
 „benignitas reposcebat? Hanc illam
 „spem injecerat, qui ad solemne de
 „tanta lite iudicium impediendum
 „cuncta in Galliis e sententia vestra
 „factum iri pollicitus est?

„Sed quamquam acerbissima ista
 „sunt, omnique crudelitate plena, plus
 „tamen improbitatis ac nequitiae vide-
 „tur esse in illo, quem, ut diximus,
 „ubique spargunt rumorem; cujus pro-
 „fecto ille artifex est, qui in sacris lite-
 „ris & mendax dicitur, & Pater men-
 „daci: me scilicet in his omnibus ne-
 „gotiis non nisi larvam esse, me incor-
 „suluto, me prorsus incscio fieri, quid-
 „quid his temporibus geritur. Etenim
 „si credendum est sycophantis, & ca-
 „lumniae cusoribus, Literis Apostolicis
 „debitum honorem non detuli, otiosus
 „omnino fui, Regalistas non obtuli,
 „illicitis Episcoporum Conventibus non
 „intercessi. Hæc si ita sint, cur tam
 „diu fugio? cur tam diligenter lateo?
 „Denique cur alios timeo, qui timeri
 „poteram, si Belial quam Christi partium
 „esse maluissim? „Este

„Eſto nihil fecerim, at multa paſ- **Sæc. XVII.**
 „ſus ſum pro Chriſto, Eccleſia, pro **A. C. 1682.**
 „Sanctiſſimis Canonibus. Hæccine
 „quoque inficiabuntur? negabunt ne,
 „cervicibus noſtris inſtitiffe carnificem,
 „atque in imagine cepiſſe, quod utinam
 „in corpore noſtro aliquando perficiat?
 „Hæc eſt gloria noſtra, cujus ſplendo-
 „rem nullum mendacium obſcurabit,
 „quam nulla fraus, dolusque nullus aut
 „minuere, aut nobis eripere poterunt.
 „Hæc eſt gloria noſtra, quæ nos cla-
 „riſſimis Chriſti Confefſoribus adnume-
 „rat, Sanctiſſimis Epiſcopis conſociat,
 „vobis iſtis Beatiffime Pater, fœdere
 „ac ſocietate, quanta quidem inter
 „Dominum & ſervum haberi poteſt,
 „conjungit.

„At, inquiunt, ad cuncta, quæ
 „præſtiti adeunda, Dominus Favoritius
 „me impulit, ejus opera & conſilio in
 „omnibus uſus ſum. Bene eſt, non
 „poterant profecto res meæ geſtæ no-
 „biliori calculo comprobari. Nec e-
 „nim potui cuncta non recte peragere,
 „tam ſapientem tamque rerum agen-
 „darum peritum authorem ſecutus.

„Sed quamquam tam ſapienti moni-
 „tori aurem præbuiſſe maximæ mihi
 „laudi verteretur, indebitam tamen
 „laudem non aucupor, qui meam, ſi
 „quam haberem, arbitrarer ut ſtercora
 „ut

Sæc. XVII. „ut Christum lucrifacerem: Favoritium
A. C. 1682. „quidem colo, revereorque; at Fave-
 „ritio nihil penitus debere me sentio,
 „nisi quantum a singulis Christianis de-
 „betur homini, cujus sunt in Vos, in
 „Apostolicam sedem, inque univ[er]sam
 „Ecclesiam ingentia merita.

„Aliud subjungam, Pater Beatiffi-
 „me, audacius forte liberiusque, sed
 „veniam, uti spero, audaciæ meæ Be-
 „nignitas V[est]ra non denegabit. Sit
 „licet Favoritius vir usquequaque ma-
 „gnus, licet illius industria, fidesque
 „Vobis spectatæ probatæque sint, quod
 „quidem singularis virtutis argumentum
 „& præmium est, etsi pietatem illius,
 „ingenium, solertiam Roma univ[er]sa
 „atque omnes omnino boni demirentur,
 „quodque majoris est gloriæ (ut vult
 „Hieronymus) licet illum hostes Ec-
 „clesiæ detestentur, cumque gladiis ne-
 „queant, verbo interficiant. Denique
 „quamquam Favoritius ille sit, cui fi-
 „deles omnes plurimum de V[est]ra in
 „illum Benignitate confidentes sublimio-
 „rem gradum, amplioresque honores
 „deprecentur, ac ne amplius V[est]rorum
 „potius, quam suorum adversariorum
 „telis pateat, plenam dignitate securi-
 „tatem exoptent. Quantus quantus sit,
 „tamen multo minor multoque inferior
 „iis est, quibus in negotio hoc toto
 „Au-

„authoribus usus sum, Quinam vero Sæc. XVII.
 „sint illi? Vos Pater Sanctissime, Pau- A. C. 1682.
 „lus, Christus.

„Docuit me Christus cum verbo,
 „tum exemplo pastoris munus esse, pro
 „ovibus animam ponere. Monuit me
 „Paulus, depositum ut custodirem.
 „Vos ipsi jussistis, prælia Domini ut
 „præliarer, utque fortiter in statione
 „tam sancta permanerem. His duci-
 „bus, his Authoribus movendum re-
 „gendumque me tradidi. Favoritio
 „nec notus sum, nec ille mihi. Certe
 „nullas unquam ad illum literas misi,
 „ab eo nullas accepi, ita me Deus
 „adjuvet.

„Post confutata protervi calumnia-
 „toris mendacia liceat, Pater Sanctif-
 „sime, majus nostrum, imo totius Ec-
 „clesiæ vulnus summo Medico aperire.
 „Cum magno apud omnes bonos odio
 „laborare sese intelligerent Patres So-
 „cietatis Jesu, propter nefariam illam
 „Probabilitatis doctrinam, nuper a San-
 „ctitate Vestra magno fidelium plausu
 „damnata, ut eam a se invidiam, mi-
 „nime tamen mutata sententia, depelle-
 „rent, sanxere in ultimo suo generali
 „Conventu, opinionem illam, quæ pro-
 „pius ad verum accedere videretur, ut
 „plurimum esse sequendam. Quo pro-
 „fecto Decreto non tam veritati consu-
 „litur

H 2

Sæc. XVII. „litur, quam Ecclesiæ illuditur, quam
 A. C. 1682. „sancta Sedes irridetur, quam error
 „latibulum securitasque paratur.

„Hærendum, inquit, ut pluri-
 „mum sententiæ probabiliori. Cur non
 „semper? quod ratio suadet: quod sancti
 „Patres admonent, quod canones præ-
 „cipiunt. Cur non semper? cum omnes
 „omnium fere Sanctorum Patrum pagine
 „clament: in dubiis tutiorem partem esse
 „sequendam? an aliquando peccare san-
 „ctum est? an quandoque perire tutum?
 „an Christus ut plurimum tantum est
 „veritas? mavultque identidem videri
 „& esse probabilitas? Videtur ut pluri-
 „mum istud Semiarianorum alterum Ho-
 „miusion, totum videlicet ad fallendos
 „incautos, & fraudem occultandam
 „compositum.

„Fas, inquit, interdum esto, ne-
 „fas ut plurimum ex sententia minus
 „probabili quidpiam aggredi. Vere de-
 „fecerunt scrutantes scrutationes. Quid
 „est, quod dixisti, o infelix astutia! o
 „sententiam necessitate confusam! (ut
 „ait Tertullianus) quod negatur, præci-
 „pitur: quod licet, prohibetur: Cur sæ-
 „pius duntaxat persequaris, quod sem-
 „per quærendum sit? quomodo quod nun-
 „quam fieri licet, interdum rite feceris?

„Sed quæ res tandem sequendi re-
 „spiciendique opinionem probabiliorem
 „tem-

„tempus præfiniet? Illa videlicet, to- **Sæc. XVII.**
 „ties locum habebit sententia verifimi- **A. C. 1682.**
 „lior, quoties res erit cum rusticis, ope-
 „rariis, bajulis, ancillis, & id genus
 „mulierculis, quarum sunt levissima
 „nulliusque ponderis, & (quod caput
 „est) nihil ad Societatem pertinentia
 „negotia. Contra vero, quod minus
 „probabile censebitur, id Probabilistæ
 „sequentur, unde magnum sibi com-
 „modum obventurum, aut grave peri-
 „culum metuendum erit. Verbi gra-
 „tia, si orta de Regalia gravis contro-
 „versia fuerit, certentque invicem, il-
 „lic quidem gens potentissima, opibus,
 „honoribus, aliisque beneficiis assen-
 „tientes cumulans, adversantes vero
 „nullo non poenarum genere afficiens:
 „hinc autem sancta Sedes futura tan-
 „tum bona promittens, ac lentis fulmi-
 „nibus parum (ut incredulis videtur) me-
 „tuenda; tum liceat Jesuitis valedicere
 „veritati, sibi que in sinu Probabilitatis
 „perfugium & armamentum quærere.

„Obtineat opinio probabilior apud
 „infimæ notæ Jesuitas plebemque, ut
 „ita dicam, Societatis, regendis tenuio-
 „rum conscientis mancipatam, & evan-
 „gelizare pauperibus missam. Liberum
 „vero sit ab ea recedere istius sacræ
 „gentis Proceribus, quibus fors & glo-
 „ria est stare semper ante Reges & Præ-
 „fides.

Sæc. XVII. „fides. Non loquatur in istis Spiritus
 A. C. 1682. „veritatis, libentius in Aula Spiritus
 „Probabilitatis auditur.

„Hæc placita, aut monstra verius
 „Conventus ille parturiit, Beatissime
 „Pater, nec veriti sunt errorem illum
 „lege sancire, cum in ipsa Urbe Roma,
 „ubi omnis error configitur, tum sub
 „oculis Sanctorum Petri & Pauli, qui
 „fuerunt suntque maximi Præcones,
 „assertoresque veritatis. Tum denique
 „audiente spectanteque Innocentio Ur-
 „decimo, per quem est probabilitas af-
 „flicta, per quem est (ut speramus) ju-
 „gulanda.

„Sed adeo ita facere non sunt ve-
 „riti, ut maxime tali loco, talibusque
 „testibus Decretum istud edere callidi
 „homines quæsierint, studuerintque,
 „ut si quando in impium dogma pietas
 „erudita insurgeret, hac statim excu-
 „satione occurrerent, carere haud
 „dubie omni reprehensione, quod Ec-
 „clesia Romana, quæ est veritatis fir-
 „mamentum, quodque Innocentius XI.
 „tantus Censor vidisset, nec arguisset.
 „Sed erravit istorum hominum terrena
 „animalisque Sapiencia, non feret pro-
 „fecto, non feret Innocentius XI. Ur-
 „bem Romam dehonestari tali partu,
 „nec suum Pontificatum pollui tali
 „probrio.

„Do-

„Doctrinas istas peregrinas, ut vo- **Sæc. XVII.**
 „cat Apostolus, cum palam profitean- **A. C. 1682.**
 „tur Patres Jesuitæ, tum Academias

„omnes, tum omnia Clericorum semi-
 „naria impetu facto occupant. Inva-
 „lere nuper Principis jussu, ac novo
 „quodam productæ extensæque Rega-
 „liæ jure Academias hujus Regni per-
 „multas, & in his percelebrem illam
 „Tholosanam. Idque agere ausi sunt
 „inconsulta sancta sede; cum tamen
 „Academix istæ omnino Pontificiæ sint,
 „nec minoris Vestræ Ecclesiæ referat,
 „Doctores scholis, quam Pastores Ba-
 „silicis præficere, scriptum est enim:
Et ipse dedit quosdam quidem Apostolos.
Alios autem Pastores, & Doctores ad con-
summationem Sanctorum, ad opus mini-
sterii, in ædificationem Corporis Christi.
 „Tantum autem ex antiqua illa Acade-
 „miarum vindicatione omnes boni ce-
 „pere doloris, ut nemo eorum sit, qui
 „non lugeat, quique tacite (neque
 „enim palam licet) Apostolicæ Sedis fi-
 „dem adversus injuriam hanc tantam
 „non deposcat.

„Occupatis hostili more Academiis,
 „castra movent in Seminaria (nam hoc
 „quoque cætus Romanus censuisse di-
 „citur) nec dubium est, quin primum
 „omnium expugnandum sit Apamien-
 „se. Cætera deinde nullo negotio subi-
 „gentur.

Sæc. XVII „gentur. Quid enim hodie non obti-
 A. C. 1682 „nent Jesuitæ Aulæ fervientes, seu po-
 „tius imperitantes. Eritque ista tum
 „inventæ Regaliæ, tum propugnatarum
 „adversus sanctam sedem fictitiarum
 „Ecclesiæ Gallicanæ libertatum amplif-
 „sima optatissimaque merces.

„Omiseram (cum istud contigerit
 „si tamen contigerit) & ærumnosam
 „Ecclesiam Apamiensem, ut cæteras
 „Gallicanas præteream. Etenim Se-
 „minario nostro præpositi Jesuitæ, sta-
 „tim Sanctissimam illam disciplinam,
 „quam immensis laboribus Episcopus
 „noster restituit, quamve Sanctitas Ve-
 „stra Apostolico iudicio comprobavit, la-
 „befactabunt, penitusque subvertent.
 „Nec aliud egregii Magistri Clericos e-
 „docebunt, quam suas illas circa do-
 „ctrinam morum portentosas opiniones,
 „nuper a Sanctitate Vestra, atque a-
 „lias ab Apostolica sede proscriptas.
 „Denique id in seminario præstabant,
 „quod strenue gerunt in Academiis, ubi
 „post Probabilitatem, cui stabiliendæ
 „firmandæque præcipue Societas in-
 „cumbit, nihil antiquius habent, quam
 „ut supposititias Ecclesiæ Gallicanæ li-
 „bertates (quæ Turris est Babylonica
 „certe) adversus sanctam Sedem erectas
 „foveant ac tueantur.

„Su-

„Supereſt, Beatiffime Pater, ut Sæc. XVII.
 „quod ſuperius antea feci, iterum vos A. C. 1682.
 „etiam atque etiam rogem, ne ſinat
 „Sanctitas Veſtra libertatem Eccleſiæ
 „penitus interire, Religionem univer-
 „ſam everti, Apoſtolicæ Sedis authori-
 „tatem apud quosdam improbos pro
 „nihilò haberi, optimos viros, qui Vos
 „præcipua fide ac veneratione profe-
 „quuntur, diutius opprimi, utque tot
 „malis ſolemni de iſta controverſia ju-
 „dicio feſtinet occurrere.

„Poſtulat hoc, Beatiffime Pater,
 „non ſolum Veſtræ dignitatis ratio, tot-
 „que optimorum virorum ſecuritas, ve-
 „rum etiam ipſorum Regaliſtarum alio-
 „quin desperata ſalus. Subvenite illis
 „ſalubri paternaque increpatione, ut
 „non impleant peccata ſua ſemper, neve
 „perveniat ira Dei ſuper illos ad finem.
 „Etenim quoniam ipſis manus Veſtræ
 „hucusque pepercerunt, incidunt quo-
 „tidie in manus Dei viventis; quod
 „quam horrendum ſit, Apoſtolus edo-
 „cet. Porro Regaliſtarum miſerrime
 „pereuntium, incidentiumque in ma-
 „nus Dei innumera ſunt exempla, San-
 „ctiffime Pater, unum tantum illud-
 „que recentiffimum Sanctitas Veſtra
 „non gravetur audire.

„Eſt quidam Jeſuita nomine Mei-
 „nier Patri Confefſario perſamiliaris,

H 5

„qui

Sæc. XVII. „qui ampla & pinquia beneficia novo
A. C. 1682. „illo Regalix jure aliquot suis Nepoti-
 „bus impetravit, Horum Nepotum
 „qui videbatur præcipuus, Canonicus
 „Tholosanos effectus, eam vivendi ra-
 „tionem instituit, quæ cæteris fere om-
 „nibus Regalitis communis est. Inter
 „cætera, quibus scatet, vitia, Pseudo-
 „Canonicus infano ludendi furore labo-
 „rat, totus in aleam incumbit, in illud
 „baratrum omnes suas facultates, om-
 „nes beneficii fructus, non perceptos
 „modo, sed in multos annos percipien-
 „dos, denique quidquid habet, quid-
 „quid non habet, projicit. Hinc ad
 „æes alienum convertitur, quo cito præ-
 „paratus in maximas angustias redactus
 „est. Instat creditor, fames urget,
 „paupercula Mater inopiæ subsidium
 „postulat. Torquet vero, cruciatur-
 „que imprimis semper crescens, & ex
 „ipsa paupertate, qua saltem domari
 „debuerat, ampliores vires capiens in
 „aleam flagitiosa propensio, quæ cuncta
 „hominem ita turbant, agitant, mu-
 „tant, ut cum alias esset ingenio non
 „pœnitendo, stipis factus est inops.
 „Oberrat tristis, anxius, cogitabundus,
 „nusquam sibi constat, nusquam illi
 „quies, rarus illi, aut nullus, vel cum
 „collusoribus sermo.

„Ita

„Ita compositus, ita factus, iter in Sæc. XVII.
 „patriam instituit, non quia melius in A. C. 1682.
 „patria futurum erat, sed quoniam ipsi
 „nunquam bene est. Transiens per Al-
 „biam civitatem, quæ triginta circiter
 „milliariis Tholosa distat, ibique dies
 „aliquot demoratus, rem totam, siquam
 „habebat, ludendo dilapidat. Paucu-
 „lam deinde pecuniam mutui specie ab
 „amicis emungit; hac quoque statim
 „amissa tantus dolor infedit animo, tan-
 „tusque furor mentem exagitat, ut nec
 „aliorum consortium ferens, nec sui
 „ipfius patiens domum in cubiculum
 „confugerit. Quidquid ibi egerit, se-
 „cumque dixerit, solus novit, qui cun-
 „cta novit.

„Certe in eo, quo se clauferat loco,
 „repente sclopeti fragor auditur, ac-
 „curritur illico ab iis, qui proxime ad-
 „erant, intrant cubiculum, circum-
 „spiciunt hominem. O furorem! o
 „scelus! invenitur miser humi porre-
 „ctus, inversis oculis, distorto vultu,
 „sine motu, sine halitu, denique pror-
 „sus exanimis. Erat illi frons multis
 „plumbeis glandibus trajecta, discuf-
 „sumque hac illacque cerebrum. Cun-
 „ctis attonitis, dolentibus, paventibus
 „Prætor advenit, manuque ad cadaver
 „injecta de parricidio diligenter inqui-
 „rit. Verum Jesuitæ, quorum est in
 „ea

Sæc. XVII. „ea civitate, ut in cæteris omnibus sæ-
A. C. 1682. „cularis multa potestas, veriti, ne
 „multum ea res cum ipsorum Societati
 „invidiam, tum Regalistarum factioni
 „dedecus & ignominiam conflaret, si
 „unus e Regalists insignioribus, si Je-
 „suitæ Nepos, si Jesuitarum cliens &
 „Assæcla parricida sui diceretur, idque
 „tabulis publicis constaret, omnem la-
 „pidem movent, ut omnis ea de re actio
 „quæstioque sopiatur. Itaque traditur
 „sepulturæ Christianæ cadaver, cujus
 „utinam anima non sit in inferno se-
 „pulta.

„Mirum est, Pater Sanctissime, quan-
 „tum mors illa timorem animis injece-
 „rit. Hac de re nemo non loquitur,
 „nemo non pavet, estque omnium co-
 „gitatio & sensus, universos Regalistas
 „maledictos esse in omni opere suo; a-
 „lios aliter tamen misere desperire. Con-
 „statque universos Galliæ Clericos, præ-
 „ter eos, quibus Jesuistica Probabilitas
 „omnem Dei judiciorum timorem adi-
 „mit, ac infauſtam conscientiæ securi-
 „tatem conciliat, paratos esse fodere
 „potius ac mendicare, quam infelicia
 „ista beneficia inire, quæ quisquis ac-
 „ceperit, induisse videtur maledictio-
 „nem tanquam vestimentum.

„Hanc animorum præclaram ac plu-
 „rimum commendandam affectionem,
 „Bea-

„Beatissime Pater fovete, erigite, au- Sæc. XVII.
 „gete illo solemnè judicio, Decretoque, A. C. 1682.
 „quod Gallia univèrsa, Christianissi-
 „musque exoptat, quodque ego a Vo-
 „bis, Pater Beatissime, postulo flagito-
 „que per magnum illum Pastorem o-
 „vium, qui jam ostium pulsat, repe-
 „tens rationem villicationis nostræ, qui
 „Petrum formidantem increpavit his
 „verbis: *Modicæ fidei quare dubitasti?*
 „qui fidem dedit, adversus Ecclesiam
 „portas inferi non prævalituras, ne
 „quis putaret, licere sibi portarum ista-
 „rum formidine causam Dei deserere,
 „aut segnius tueri. Qui multo antea
 „Prophetam Ezechielem ita monuerat:
Fili hominis speculatorem dedi te domui
Israel. Et audies de ore meo verbum, &
annuntiabis eis ex me: Si dicente me ad im-
pium, morte morieris, non annuntiaveris
ei; neque locutus fueris, ut avertatur a via
sua impia, & vivat; ipse impius in iniqui-
tate sua morietur: Sanguinem autem ejus
de manu tua requiram. Si autem tu an-
nuntiaveris impio, & ille non fuerit con-
versus ab impietate sua, & a via sua impia,
ipse quidem in impietate sua morietur, tu
autem animam tuam liberasti. Per illum
 „inquam, Pastorem, Beatissime Pater,
 „tam fidelem in promissis, tam poten-
 „tem in auxiliis, tam terribilem in ju-
 „diciis, Sanctitatem Vestram precor,
 „at-

Sæc. XVII. „atque obtestor, ut seipsam quamprimum securitati, & Ecclesiam libertati restituat.

§. XVIII.

Ejusdem literæ ad Patrem Hispanicum Jesuitam Collegii Apamiensis Rectorem.

Sfondrot. Gall. vind. diff. I. §. 8. p. 364. Sub idem tempus crebro plurimum, propriæque experientiae testimonio innotuerat eidem Apamiensi Vicario, quod hujus Collegii Jesuitæ aut Regis gratiam aucupaturi, aut illius indignationem veriti præsens Ecclesiae schisma non sine Pontificii interdicti contemptu plurimum foverent, quocirca præfatus Vicarius ad Patrem Hispanicum Collegii Apamiensis Rectorem has transmisit literas: „Quia veri, legitimi-
„mque Pastores non possunt non intempe commoveri, cum eorum, quos
„pascendos susceperunt, culpas erroresque spectare coguntur, ita argumentum acerbissimi doloris mihi est,
„quod experiar pergere Paternitatem Vestram, ejusque in Collegio Apamiensi socios, Romanæ sedi oblectari,
„nec velle obstinatæ in illam contumaciæ finem imponere. Enim vero ingens animi afflictio, quam ex vestra
„cæcitate percipio, illa est, quæ mihi
„cala-